

Argumenty, proč ZUŠ nejsou volnočasové aktivity nebo zájmové kroužky

- **ZUŠ jsou podle školského zákona definovány jako školy.**

Jde o typ škol, které mají Rámcový vzdělávací program, tedy státní zakázku na kvalitu a úroveň vzdělávání (*volnočasové aktivity a zájmové vzdělávání tyto státní parametry nemají*).

- **Někdy je slyšet argument, že žáci, kteří chodí do ZUŠ, navštěvují školu svobodně, (*nikdo je k tomu nenutí*) a chodí sem ve svém volném čase - jsou to tedy volnočasové aktivity!?**

Není tomu tak. Pouze základní školy (devítiletá školní docházka) mají režim „povinné školní docházky“. Do všech ostatních typů škol, středních a vysokých, chodí děti také ze zájmu a ve „svém volném čase“ a nikdo je k tomu nenutí. To ale přece neznamená, že např. střední škola je proto pokládána za „volnočasovou aktivitu“ (*jak od rodičů často můžeme slyšet na ZUŠ!*)

- **Vzdělávání v ZUŠ má zcela jiný charakter, než činnosti, které jsou prováděny ve volnočasových aktivitách.**

Charakteristickým prvkem vzdělávání na ZUŠ je systematická a dlouhodobá činnost, která je prováděna v rámci odborně stanovených kritérií v Rámcovém vzdělávacím programu. Jedná se o státem nastavené komplexní studium, poskytující základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech, které jsou obsahově propojeny se studiem v dalších vyšších školách uměleckého nebo pedagogického zaměření. Přesto, že „de iure“ stupeň vzdělání ZUŠ neposkytují, „de facto“ poskytováno je, protože největší část žáků přijímaných na konzervatoře nebo střední a vyšší odborné školy s uměleckým zaměřením jsou žáci, kteří absolvovali vzdělávání na ZUŠ. Nejdůležitější ovšem je, že forma studia má charakter **systematického a vytrvalého studia** a ten posiluje u žáků vlastnosti, které zájmové vzdělávání (občasné kroužky nebo kurzy) nemůže poskytnout a není ani smyslem, aby je poskytovalo.

- **Ve školském zákoně jsou ZUŠ zařazeny v § 109 pod názvem Základní umělecké, jazykové a zájmové vzdělávání:**

Důvod, proč jsou ZUŠ, jazykové školy a zájmové vzdělávání v tomto paragrafu zmíněni společně je ten, že všichni tři neposkytují stupeň vzdělání (závěrečné vysvědčení a výstup z těchto škol logicky nemůže být závaznou podmínkou pro přijetí dětí na střední a vyšší školy např. uměleckého typu).

Název tohoto § tak jasně odděluje základní umělecké vzdělávání a jiné typy vzdělávání např. zájmového charakteru. U základního uměleckého vzdělávání a jazykového vzdělávání se ovšem jedná o vzdělávání, které je prováděno ve školách na rozdíl od zájmového vzdělávání, které je prováděno ve školských zařízeních. V důvodové zprávě k návrhu zákona je rozdíl mezi vzděláváním v ZUŠ a zájmovým vzděláváním jasně vyjádřen:

„Vzdělávání v základních uměleckých školách je důležitou součástí celého systému vzdělávání. Návrh tohoto ustanovení vychází ze současného stavu, základním uměleckým školám zůstává status školy, absolventi po dokončení základního uměleckého vzdělávání dosáhnou základů vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech. I když se nejedná o stupeň vzdělání, je dosažení základů vzdělání v uměleckých oborech důležitou přípravou pro další studium absolventů například v konzervatořích.

O zájmovém vzdělávání naopak hovoří důvodová zpráva následovně:

„Školská zařízení pro zájmové vzdělávání nabízejí všem mladým lidem alternativní nabídku aktivního a společensky užitečného vyplnění volného času.

➤ **ZUŠ nejsou „zájmové vzdělávání“! Co to tedy „zájmové vzdělávání“ je?**

Zájmové vzdělávání nebo lépe zájmové činnosti se provádějí ve školských zařízeních (ne ve školách) a zabývají se společenskými, tělovýchovnými a esteticko-uměleckými aktivitami. Nejčastěji mají formu příležitostné rekreační nebo relaxační činnosti, která má povahu ušlechtilé zábavy a je hodnotnou náplní trávení volného času dětí a mládeže. Plní tím také sociálně preventivní funkci proti rizikům spojených s dětskou kriminalitou, která mimo jiné vzniká také tím, že se děti ve volném čase nudí. Zájmové vzdělávání nemusí mít podobu progresivně vzdělávacího charakteru. Tím, že **není** koncipováno do tematických celků v časových rámcích a není prováděno prověřování dosaženého stupně na sebe navazujících znalostí a dovedností, je odlišnost s typem vzdělávání na ZUŠ naprosto patrná. V zájmovém vzdělávání jde zkrátka o to, aby si žák co v nejkratší době osahal co největší množství nejrůznějších činností (včetně umělecké) a pak se některé z nich věnoval po dobu, pokud ho tato činnost bude „zajímat“.

➤ **Na ZUŠ jsou žáci přijímáni na základě talentových přijímacích zkoušek a průběh a výsledky vzdělávacího procesu jsou pravidelně kontrolovány Českou školní inspekcí.**

➤ **Kvalita uměleckého vzdělávání se tak výrazně liší od vzdělávání „zájmového“ nebo „volnočasových aktivit“.**